

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
N-0032 Oslo

Oslo, 2016.03.10

Deres ref.: 15/6301-1
Vår ref.: **2015/1600**

Hørings svar til forslag til langsiktig strategi for Altinn

Patentstyret er en offentlig etat som behandler søknader og gir rettigheter til patent, varemærke og design i Norge. Patentstyret er tjenesteeier i Altinn, og har deltatt i Altinn-samarbeidet siden 2006. Våre tjenester på Altinn-plattformen i dag gjør bruk av de aller fleste av etatens skjema og en meldingstjeneste. Altinn er en viktig del av vårt møte med kundene.

Visjonen om samspill og de strategiske satsningsområdene, brukerorientering, støtte til myndighetsutøvelse, samhandling og innovasjon og næringsutvikling gir et godt omfang og fokus for arbeidet med Altinn-strategien. Vi ser det som positivt at Altinn-samarbeidet er tiltenkt en sentral pådriverrolle i digitaliseringen i offentlig sektor. Et høyt teknisk ambisjonsnivå vil imidlertid kunne gi utfordringer på samarbeids- og prioriteringssiden.

Patentstyret har følgende kommentarer til departementets særlige problemstillinger;

1. Hvordan kan Altinn på en best mulig måte samvirke med andre nasjonale felleskomponenter og IKT-systemer?

I dag må alle aktører forholde seg til flere tekniske og funksjonelle løsninger, noe som innebærer mange integrasjoner. Dette gir høye vedlikeholdskostnader over tid og ineffektiv drift/forvaltning både for offentlig forvaltning og næringsliv. Ett grensesnitt, ett API, bør være hovedregel. Unntak bør kun gjøres der det er tungtveiende grunner for dette.

Altinn-plattformen bør utvikles videre med et sterkt samvirke av felleskomponenter. Man bør unngå at de tekniske løsninger enkeltvis knyttes opp mot identitetskrevede tjenester. Dette bidrar til et unødvendig antall integrasjoner.

2. Hvilket ambisjonsnivå bør Altinn legge seg på med hensyn til fremtidige behov hos brukerne og forvaltningen?

Et høyt ambisjonsnivå for Altinn-plattformen (nivå 4 eller 5 i «tjenestetrappa»), vil best ivareta de fremtidige behov hos brukerne og forvaltningen. Dette forutsetter imidlertid et Altinn samarbeid som kan ta en korresponderende samarbeid- og pådriverrolle for å oppnå den nødvendige samordning som er en gjennomgående målsetning i strategien. En rolleavklaring i forhold til blant annet DIFIs ansvarsområde, og deres rolle innen digitalisering av offentlig virksomhet, vil antakelig være naturlig.

For Patentstyret er Altinn-plattformen og bruk av felleskomponenter for offentlig sektor svært viktig for at vi effektivt skal kunne realisere fremtidens selvbetjeningstjenester for våre kunder.

3. I hvilken grad bør infrastrukturen til Altinn tilgjengeliggjøres for alminnelig bruk for kommunene? På hvilken måte kan kommunene involveres i Altinns styringsstruktur?

Patentstyret ser det som positivt at kommunene tas inn i Altinn-samarbeidet. Kommunene kan tas inn som tjenesteeiere og organiseres i dagens samarbeidsmodell.

Med hensyn til innlemmelse av nye tjenesteeiere, er det for øvrig under dagens organisering naturlig med en «gradvis vekst». Dersom man får for mange nye tjenesteeiere inn i Altinn-samarbeidet samtidig, står Patentstyret, som liten tjenesteeier, i fare for å bli nedprioritert. Administrasjon av Altinn-samarbeidet må derfor utvikles i takt med antall tjenesteeiere.

4. Hvordan bør forvaltningen av Altinn innrettes overfor andre offentlige virksomheter slik at det sikres et godt skille mellom Brønnøysundregistrenes roller som forvalter av Altinn-løsningen, konsulent ved tjenesteproduksjon og leverandør av IKT-tjenester?

Det er vårt syn at dagens organisering har lyktes i å skille Brønnøysundregistrenes roller som forvalter, konsulent og leverandør.

5. Hvilke prioriteringer bør forvaltningen gjøre ved innlemmelse av ny funksjonalitet og nye tjenesteeiere eller tjenester?

Alminnelige «kost-nytte betraktninger» kan legges til grunn for prioritering av ny funksjonalitet. Felles funksjonalitet bør prioriteres. Det bør allikevel fortsatt være slik at dersom en funksjonalitet er spesielt viktig for en aktør, kan prosjektet få høyere prioritet gjennom egenfinansiering. Dagens modell for del-finansiering oppleves for øvrig som svært tidkrevende.

6. Hvordan kan Altinn best mulig stimulere til utvikling og innovasjon sammen med IKT-næringen som en åpen plattform? Hva må til for å tilrettelegge Altinn slik at små og store aktører i IKT-leverandørindustrien skal kunne utvikle egne løsninger for offentlig sektor som bygger på, eller integreres mot, Altinn?

Strategiforslaget antyder på en god måte hvordan det bør åpnes opp for leverandørindustrien. Det må skapes handlingsrom for å prøve og feile.

Altinn bør fortsette arbeidet med å utvikle og tilby APIer. Man kan besørge god forvaltning ved at nye løsninger er tilbakekompatible, og/eller at eksisterende løsninger har lang fungeringstid.

Man kan se for seg ulike roller forankret i ulike forretningsmodeller. Dersom IKT-næringens inntjening kunne knyttes til kundenes bruk av nyutviklet løsning, ville dette kunne bidra til private satsinger. Vi ser det også naturlig at Altinn tilbyr rimelige rådgivningstjenester for private aktører som vil inn.

Det bør være et vilkår at all utvikling av Altinn-plattformen skal resultere i åpen kildekode uansett hvem som står for utviklingen. Dette for å åpne for gjenbruk av moduler på et senere tidspunkt. All åpen kildekode som utvikles for integrasjon mot Altinn må Altinn også tilgjengeliggjøre.

7. Hvilken rolle og ambisjon skal Altinn ha som partner for innovasjon i næringslivet? Hvordan kan en eventuell rolle avgrenses slik at den ikke konkurrerer med private utviklere av IKT-løsninger?

Vi ser det naturlig at Altinn fortsatt har en fremtredende rolle som utvikler for prosjekter der det er vanskelig å finne private aktører. Den nærmere definisjon av roller og forventningsavklaringer før private investeringer kan avhenge av det enkelte prosjekt, og bør nedfelles i langsiktige avtaler.

8. Hvordan skal profileringen av merkevaren Altinn utvikles videre? Bør Altinn være et synlig merkenavn for sluttbrukerne (privatpersoner og virksomheter) eller være "transparent" og integrert i de offentlige virksomhetenes egne løsninger?

Patentstyret ser flere fordeler med at Altinn styrker sitt varemerke. Gjennomgående fokus på kvalitet i samarbeid, produksjon av funksjonalitet, og markedsføring vil bidra til at Altinn assosieres med kvalitet. Anvendelse av felleskomponenter bidrar til at alle etater kan ta del i merkevarebygging via utvikling av tjenester som kunder har tillit til. Dette må også balanseres med den enkelte etats behov for å profilere eget område. Dersom Altinn er eier eller er opprinnelsen for løsningen, kan Altinn brukes som merke på produktet (Åpen programvare). Registrering i varemerkeregisteret vil være et godt utgangspunkt for videre profilering.

Noen sluttkommentarer;

For Patentstyret er det bra at Altinn-løsningen legger til rette for å kommunisere med både privatpersoner og næringsvirksomheter. Patentstyrets tjenester er riktig nok primært rettet mot næringsdrivende, men å skille ut kommunikasjon til privatpersoner har vist seg lite hensiktsmessig.

En forutsetning for at Patentstyret effektivt kan utvikle avanserte selvbetjeningstjenester, herunder «min-side-funksjonalitet», er at vi kan benytte felles komponenter i Altinn via API (f.eks. Altinn sin meldingsboks) for hele vår kundegruppe. Det er derfor viktig for Patentstyret at private fortsatt kan være brukere av Altinn (for eksempel også meldingstjenester).

For at Patentstyret skal kunne benytte Altinn optimalt bør utenlandsk sluttbruker også kunne benytte løsningen på en enkel måte. Patentstyret anser det som viktig at internasjonale avtaler for autentisering og autorisasjon av sluttbrukere prioriteres i de kommende år, med særlig fokus på Norden og EU. I tillegg bør det satses på egenregistrerte brukere fordi dette kan ivareta næringskunder utenfor EU/EØS.

Med vennlig hilsen

Vegar Johnsrud
Seniorrådgiver
Juridisk og internasjonal stab
Patentstyret